

ΕΦΕΤΕΙΟ ΚΥΠΡΟΥ - ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

(Ποινική Έφεση Αρ.: 282/2022)

11 Μαΐου 2026

[Δ. ΚΙΤΣΙΟΣ, Μ.Γ. ΠΙΚΗΣ, Μ. ΔΡΟΥΣΙΩΤΗΣ, Δ/ΣΤΕΣ]

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ,

Εφεσείουτας,

v.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εφεσίβλητη.

Χ. Πουτζιουρής, για τον Εφεσείουτα.

Α. Αρισειδής, για τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

ΚΙΤΣΙΟΣ, Δ.: Η απόφαση του Δικαστηρίου είναι ομόφωνη και θα δοθεί από τον δικαστή Πική.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Ο Εφεσίων, κατόπιν ακροαματικής διαδικασίας, καταδικάστηκε στις 12.12.2022, με απόφαση του Μόνιμου Κακουργιοδικείου Λευκωσίας, για τα αδικήματα της κατοχής (2η κατηγορία) και κατοχής με σκοπό την προμήθεια (3η κατηγορία) ελεγχόμενου φαρμάκου τάξεως Α, ήτοι 15 κιλών και 16.4 γραμμαρίων κοκαΐνης, ενώ αθώωθηκε για τα αδικήματα της συνομωσίας (1^η κατηγορία) και της προμήθειας των ναρκωτικών σε τρίτο πρόσωπο (4^η κατηγορία). Τα αδικήματα, για τα οποία καταδικάστηκε, ο εφεσείοντας, διαπράχθηκαν στις 16.1.2019. Στον Εφεσείοντα επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης 22 ετών. Με την παρούσα έφεση προσβάλλεται η καταδίκη με εικοσιένα λόγους έφεσης και η επιβολή ποινής με δυο λόγους έφεσης.

Κατά λογική σειρά προέχει η εξέταση του δευτέρου λόγου έφεσης ο οποίος, σε περίπτωση επιτυχίας, θα είναι καθοριστικής σημασίας για την έκβαση της έφεσης, οδηγώντας σε ακύρωση της καταδικαστικής απόφασης, χωρίς να χρειαστεί να εξεταστεί η ουσία της υπόθεσης.

Με τον δεύτερο λόγο έφεσης προβάλλεται ότι το Κακουργιοδικείο που εκδίκασε την ποινική υπόθεση δεν ήταν ο φυσικός δικαστής του Εφεσείοντος, με αποτέλεσμα να παραβιασθεί το δικαίωμα του σε δίκαιη δίκη, εφόσον της ποινικής υπόθεσης αρχικά επιλήφθηκε Κακουργιοδικείο υπό διαφορετική σύνθεση, το οποίο με την ενδιάμεση απόφαση του ημερομηνίας 23.12.2020, έθεσε τη σφραγίδα του στην υπόθεση, υποθεμελιώνοντας την περαιτέρω πορεία της δίκης.

Τα γεγονότα επί των οποίων εδράζεται ο υπό εξέταση, δεύτερος, λόγος έφεσης έχουν ως ακολούθως. Στις 23.9.2020, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, καταχώρησε στο Μόνιμο Κακουργιοδικείο Λευκωσίας το κατηγορητήριο κατά του Εφεσείοντος (ποινική υπόθεση αρ. 15899/20) με το οποίο του προσάπτονταν οι προαναφερθείσες κατηγορίες. Κατά την εν λόγω ημερομηνία, ο τότε συνήγορος του Εφεσείοντος αιτήθηκε την αναβολή της απάντησης στις κατηγορίες, προκειμένου να υποβάλει αίτημα διακοπής της διαδικασίας λόγω κατάχρησης της διαδικασίας. Ακολούθως, ορίστηκαν προθεσμίες για την καταχώρηση γραπτού αιτήματος και σχετικής ένστασης από την Κατηγορούσα Αρχή, συνοδευόμενων από ένορκες δηλώσεις του Εφεσείοντος και αστυνομικού οργάνου

αντίστοιχα. Μετά την κατάθεση γραπτών αγορεύσεων, στις 14.10.2020, το Κακουργιοδικείο επεφύλαξε την έκδοση της ενδιάμεσης απόφασης του επί του αιτήματος.

Το αίτημα για διακοπή της δίκης λόγω κατάχρησης της διαδικασίας εδραζόταν στις συνθήκες σύλληψης και κράτησης του Εφεσεϊοντος από όργανα του παράνομου καθεστώτος στις κατεχόμενες περιοχές και την επακόλουθη παράδοσή του στις Αστυνομικές αρχές της Δημοκρατίας. Προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι οι εν λόγω ενέργειες συνιστούσαν απαγωγή, η οποία διενεργήθηκε εκτός νόμιμου πλαισίου από πρόσωπα στερούμενα οποιασδήποτε συνταγματικής εξουσιοδότησης. Στην ένστασή της, η Κατηγορούσα Αρχή απέρριψε στο σύνολο τους ισχυρισμούς του Εφεσεϊοντος, προβάλλοντας τη θέση ότι οι ενέργειες της Αστυνομίας υπήρξαν καθ' όλα σύννομες.

Με ενδιάμεση απόφαση του, ημερομηνίας 23.12.2020, το Κακουργιοδικείο απέρριψε το αίτημα της Υπεράσπισης, με το κάτωθι σκεπτικό (σελ. 5, 6):

«Δεν επιθυμούμε να σχολιάσουμε ή ασχοληθούμε με τους εκατέρωθεν ισχυρισμούς. Για σκοπούς της παρούσας αρκεί η διαπίστωση ότι υφίστανται αντικρουόμενοι ισχυρισμοί, τέτοιοι που καθιστούν αδύνατη για το Δικαστήριο την εξαγωγή των πραγματικών συμπερασμάτων στην βάση

των οποίων μπορεί να καταλήξει, αφενός, εάν υφίστανται μεμπτές ενέργειες από πλευράς Αστυνομίας και, αφετέρου, αν, στη βάση αυτών, θα πρέπει να ανασταλεί η διαδικασία. Στο στάδιο της διαδικασίας, στο οποίο βρισκόμαστε, τέτοιο αίτημα θα μπορούσε να εξεταστεί μόνο εάν τα γεγονότα που το αφορούν ήταν κοινώς αποδεχτά και ως τέτοια τίθεντο προς εξέταση από το Δικαστήριο. Ως έχει η κατάσταση στην προκείμενη περίπτωση, ένα τέτοιο ζήτημα μπορεί να εξεταστεί μόνο στο πλαίσιο της δίκης, εφόσον εγερθεί και στοιχειοθετηθεί. Της δίκης κατά την οποία θα τεθεί η μαρτυρία η οποία θα μπορεί, στο τέλος, να αξιολογηθεί από το Δικαστήριο για να καταλήξει αυτό στα πραγματικά συμπεράσματα του.

Έχοντας αυτή τη θεώρηση, κρίνουμε ότι δεν θα ήταν ορθό να ασχοληθούμε είτε με τη νομική πτυχή του θέματος είτε με οτιδήποτε άλλο σχετίζεται με αυτό. Κρίνουμε ότι, στην απουσία κοινώς αποδεχτού πραγματικού υπόβαθρου και με αντικρουόμενους εκατέρωθεν ισχυρισμούς ενώπιον του, το Δικαστήριο δεν είναι σε θέση να καταλήξει ως προς τα σχετικά γεγονότα ώστε να αποφασίσει το θέμα. Ούτε ορθό ή επιτρεπτό θα ήταν, να κατακερματιζόταν η ακροαματική διαδικασία για να ακουστεί μαρτυρία επί τούτου.

Στη βάση συνεπώς, των ως άνω και για τους λόγους που προσπαθήσαμε να εξηγήσουμε, κρίνουμε ότι το αίτημα δεν μπορεί να αποφασιστεί σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας και, συνακόλουθα, η αίτηση απορρίπτεται.»

[Ιδία υπογράμμιση]

Αυθημερόν, ο Εφεσίων απάντησε με μη παραδοχή σε όλες τις κατηγορίες και η υπόθεση ορίστηκε για ακρόαση, ενώπιον της ίδιας σύνθεσης Κακουργιοδικείου, την 1.3.2021. Κατά την ημερομηνία αυτή, ο τότε συνήγορος υπεράσπισης αποσύρθηκε κατόπιν άδειας του Κακουργιοδικείου. Ακολούθησαν διαδοχικές αναβολές της υπόθεσης (5.4.2021 και 12.7.2021) για τον σκοπό εξεύρεσης άλλου συνηγόρου υπεράσπισης από τον Εφεσείοντα.

Στις 16.9.2021 σημειώθηκε ουσιώδης μεταβολή στη συγκρότηση του Κακούργιοδικείου. Ο Εφεσίων εμφανίστηκε χωρίς δικηγόρο ενώπιον μιας ολότελα νέας σύνθεσης Κακούργιοδικείου. Πρόκειται για τη σύνθεση Κακούργιοδικείου η οποία επιλήφθηκε έκτοτε της υπόθεσης και εξέδωσε την εκκαλούμενη καταδικαστική απόφαση. Μετά από ορισμένες νέες αναβολές για το διορισμό νέου συνηγόρου, η ακροαματική διαδικασία ξεκίνησε στις 14.12.2021 και συμπληρώθηκε στις 12.10.2022.

Ενώπιον μας, ο ευπαιδευτος συνήγορος του Εφεσίου ανέφερε ότι κατά τη διάρκεια της πρωτόδικης ακροαματικής διαδικασίας, τελούσε σε άγνοια περί της ύπαρξης της προμνησθείσας ενδιάμεσης απόφασης. Προς τούτο παρέπεμψε σε σχετική δήλωση του, στο στάδιο της αγόρευσης για μετριασμό της ποινής. Την ίδια θέση υιοθέτησε και ο ευπαιδευτος συνήγορος της Εφεσίβλητης, επισημαίνοντας ότι, παρόλο που εκπροσώπησε την Κατηγορούσα Αρχή ενώπιον της νέας σύνθεσης Κακούργιοδικείου, δεν είχε εμφανιστεί ενώπιον της προηγούμενης σύνθεσης που εξέδωσε την περί ης ο λόγος ενδιάμεση απόφαση.

Σε κάθε περίπτωση η εν λόγω άγνοια ουδεμία νομική επιρροή ασκεί επί της ουσίας του λόγου έφεσης, καθότι το εγειρόμενο ζήτημα είναι αμιγώς δικαιοδοτικής φύσης. Η κακή συγκρότηση του Δικαστηρίου και η παραβίαση της αρχής του φυσικού δικαστή επιφέρουν ακυρότητα της διαδικασίας, η οποία δεν θεραπεύεται από τη συμπεριφορά ή την παράλειψη των διαδίκων.

Προς υποστήριξη των θέσεων του, ο ευπαιδευτος συνήγορος του Εφεσείοντος επικαλέστηκε τη νομολογία των υποθέσεων **Δημοκρατία v. Alan Carl Ford και Άλλων (Αρ.1) (1995) 2 ΑΑΔ 29**, και **Ευθυμίου v. Δημοκρατίας (2003) 2 ΑΑΔ 28**, η ανάλυση των οποίων κρίνεται επιβεβλημένη για την ορθή διάγνωση του προβαλλόμενου λόγου έφεσης.

Αξιοσημείωτη είναι η στάση του ευπαιδευτου συνηγόρου της Δημοκρατίας, ο οποίος δεν αντέκρουσε την εφαρμογή των πιο πάνω αποφάσεων. Αντιθέτως, αναγνώρισε ότι, βάσει των αρχών οι οποίες διαμορφώθηκαν στις υποθέσεις αυτές, «δεν μπορεί να αποκλειστεί το ευδεχόμενο η αρχική σύνθεση του Κακουργοδικείου με την απόρριψη του προδικαστικού αιτήματος της Υπεράσπισης ... να έχει θέσει τη σφραγίδα της στην ποινική υπόθεση, υποθεμελιώνοντας την περαιτέρω

πορεία της». Τόνισε δε ότι σε περίπτωση αποδοχής του δεύτερου λόγου έφεσης, η επανεκδίκαση της ποινικής υπόθεσης συνιστά τη μόνη ενδεδειγμένη θεραπεία.

Στην **Alan Ford (Αρ.1)** (ανωτέρω) το Κακουργιοδικείο άκουσε επιχειρήματα και εξέδωσε ενδιάμεση απόφαση κατόπιν σχετικού αιτήματος, στο προκαταρκτικό στάδιο της δίκης, προτού οι κατηγορούμενοι απαντήσουν στο κατηγορητήριο, αποφασίζοντας ότι:

(α) έχει εξουσία να επιληφθεί σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας του θέματος που ήγειραν οι συνήγοροι υπεράσπισης ότι η κατ' ισχυρισμόν παραβίαση της εμπιστευτικότητας στην επικοινωνία μεταξύ των κατηγορούμενων 1 και 3 καθιστά αδύνατη τη διεξαγωγή ανεπηρέαστης δίκαιης δίκης, και

(β) έπρεπε να επιληφθεί του θέματος αμέσως ενόψει της, κατά την εισήγηση της υπεράσπισης, άμεσης και δραστικής επίδρασής του.

Μετά την έκδοση της ενδιάμεσης απόφασης, μέλος του Κακουργιοδικείου, Ανώτερος Επαρχιακός Δικαστής, προήχθη σε Πρόεδρο Επαρχιακού Δικαστηρίου. Σύμφωνα με την επιφύλαξη του

Άρθρου 5 του περί Δικαστηρίων Νόμου του 1960 (Ν.14/60),

όπως τροποποιήθηκε:

«5.-(1) Έκαστο Κακουργιοδικείο θα απαρτίζεται εξ ενός Προέδρου Επαρχιακού Δικαστηρίου και δύο Ανωτέρων Επαρχιακών Δικαστών ή Επαρχιακών Δικαστών οριζομένων υπό του Ανωτάτου Δικαστηρίου, και θα τελή υπό την προεδριαν του Προέδρου Επαρχιακού Δικαστηρίου:

.....
 Νοείται περαιτέρω ότι αν, ενώ εκδικάζεται υπόθεση από το Κακουργιοδικείο, μέλος αυτού προαχθεί σε Πρόεδρο Επαρχιακού Δικαστηρίου, με αποτέλεσμα η σύνθεση του δικαστηρίου να περιλαμβάνει περισσότερους από έναν Προέδρους Επαρχιακού Δικαστηρίου, η δίκη συνεχίζεται, με τη συμμετοχή του προαχθέντα, μέχρι να συμπληρωθεί»

Τα νομικά ζητήματα τα οποία επιφυλάχθηκαν για γνωμοδότηση και εξετάστηκαν από την πλήρη ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ήσαν τα ακόλουθα:

«1. Κατά πόσο η έναρξη της 'δίκης', όπως ο όρος 'δίκη' συναντάται στην επιφύλαξη του άρθρου 5(1) των περί Δικαστηρίων Νόμων, προσδιορίζεται με βάση τη συγκεκριμένη υφή της διεξαχθείσας διαδικασίας, ή συνδέεται πάντοτε με την απάντηση του κατηγορουμένου στην κατηγορία.

2. Αν στο πρώτο μέρος του πιο πάνω ερωτήματος (1) η απάντηση είναι καταφατική, κατά πόσο η έκδοση από το Κακουργιοδικείο της ενδιάμεσης απόφασής του, ημερομηνίας 2 Δεκεμβρίου, 1994, με την οποία αποφάσισε ότι μπορεί να εξετάσει παράπονο των κατηγορουμένων για ισχυριζόμενη παραβίαση των συνταγματικών τους δικαιωμάτων σε σχέση με την εμπιστευτικότητα στην επικοινωνία με τους δικηγόρους τους, όπως προκύπτει από το άρθρο 30.2 του Συντάγματος, σηματοδοτεί την έναρξη της δίκης.

3. Αν η απάντηση στο ερώτημα (2) είναι καταφατική, κατά πόσο η σύνθεση του Κακουργιοδικείου πρέπει να παραμείνει μέχρι πέρατος της δίκης η ίδια με εκείνη με την οποία εξέδωσε την ενδιάμεση απόφασή του, ημερομηνίας 2 Δεκεμβρίου 1994.».

Το Ανώτατο Δικαστήριο έδωσε καταφατική απάντηση και στα τρία νομικά ερωτήματα. Το σκεπτικό της απόφασης πλειοψηφίας, η οποία δόθηκε από τον Κωνσταντινίδη Δ., με την οποία συμφώνησαν ακόμη επτά δικαστές, περιέχεται στο κάτωθι απόσπασμα:

«...Ενόψει των ρητών διατάξεων του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, η "δίκη" είναι έννοια ευρύτερη της "ακρόασης" που αποτελεί μέρος της και περιλαμβάνει, επαναλαμβάνουμε, κάθε δικαστική διαδικασία μετά την καταχώριση του κατηγορητηρίου»

Συμφωνούμε με την κατηγορούσα αρχή πως με γνώμονα τον πρόδηλο στόχο αλλά και το λεκτικό της επιφύλαξης στο άρθρο 5 του Νόμου 14/60, η έννοια των όρων "ενώ εκδικάζεται" και "δίκη" είναι στενότερη, αλλά όχι με τον τρόπο και στο βαθμό που εισηγήθηκε. Η επιφύλαξη δεν παραπέμπει σε κάποια διαδικαστικά στεγανά, χρονικά ή άλλα, αλλά, όπως ορθά εκτίμησε το Κακουργιοδικείο, στη συγκεκριμένη υφή της διαδικασίας που διεξάχθηκε. Οσάκις, για να χρησιμοποιήσουμε τη διατύπωση του Κακουργιοδικείου, "το Δικαστήριο επιλαμβάνεται θέματος σχέση έχοντος με τις εγγενείς ανάγκες της υπόθεσης, θέτοντας έτσι, η σύνθεση του Δικαστηρίου που επιλαμβάνεται του θέματος τη δική της σφραγίδα σε ό,τι αφορά τις εξελίξεις", ενεργοποιείται η επιφύλαξη στο άρθρο 5 του Νόμου 14/60.

Το θέμα που εξετάστηκε από το Κακουργιοδικείο και η ενδιάμεση απόφαση που εξέδωσε σε σχέση προς αυτό υποθεμελιώνουν την πορεία της δίκης, και καλύπτονται από το πιο πάνω κριτήριο. Η ανάληψη της υπόθεσης από νέα σύνθεση, με δοσμένη και ισχύουσα τη διαδικασία που προηγήθηκε, θα συνιστούσε ανεπίτρεπτη δέσμευσή του, ενώ η εξ αρχής διεξαγωγή της διαδικασίας θα καταστρατηγούσε τον πρόδηλο στόχο της επιφύλαξης.»

[Ιδία υπογράμμιση]

Σημειώνεται ότι ακόμη δύο δικαστές, σε ξεχωριστή απόφαση, με διαφορετικό σκεπτικό, κατέληξαν στο ίδιο αποτέλεσμα.

Οι αρχές της *Alan Ford (Αρ.1)* (ανωτέρω) ακολουθήθηκαν στην υπόθεση *Ευθυμίου ν. Δημοκρατίας* (ανωτέρω). Στην εν λόγω υπόθεση το Κακουργιοδικείο υπό διαφορετική σύνθεση και προτού ο κατηγορούμενος απαντήσει στις κατηγορίες, εξέδωσε ενδιάμεση απόφαση με την οποία απέρριψε ενστάσεις της υπεράσπισης επί του κατηγορητηρίου αναφορικά με θέματα πολλαπλότητας, λεπτομερειών, υπερφόρτωσης κατηγοριών, και παραγραφής. Κατ'έφεση κρίθηκε ότι η ενδιάμεση απόφαση, εν όψει της φύσης και σημαντικότητας των θεμάτων τα οποία αποφασίστηκαν, υποθεμελιώνει την περαιτέρω πορεία της δίκης. Ως εκ τούτου αποφασίστηκε ότι η δίκη θα έπρεπε να συνεχιστεί και διεκπεραιωθεί από την αρχική σύνθεση του Κακουργιοδικείου. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα την ακύρωση της καταδικαστικής απόφασης και τη διαταγή για διεξαγωγή νέας δίκης. Σχετικό είναι το κάτωθι απόσπασμα:

«Αυτό που πρέπει να εξετάσουμε στην παρούσα υπόθεση είναι κατά πόσο η επίμαχη ενδιάμεση απόφαση υποθεμελιώνει την πορεία της δίκης και συνιστά δέσμευση του υπό νέα σύνθεση Κακουργιοδικείου.

Σύμφωνα με τη νομολογία το υπό νέα σύνθεση Κακουργιοδικείο θα μπορούσε να θεωρήσει τον εαυτό του μη δεσμευμένο από την επίμαχη ενδιάμεση απόφαση και να προβεί σε αναθεώρηση της μόνο σε περίπτωση που μετά την έκδοση της είχε προκύψει κάτι το νέο (Βλ. *Wright [1990] 90 Cr. App. R. 325, 339** - Βλ. επίσης *Southwark* (πιο πάνω). Θεωρούμε ότι δεν θα μπορούσε να προκύψει τίποτε το νέο σε σχέση με τα κριθέντα με την ενδιάμεση απόφαση ζητήματα ιδιαίτερα σε σχέση με το θέμα της πολλαπλότητας.

Είναι επομένως η κατάληξή μας ότι η επίμαχη ενδιάμεση απόφαση έχει υποθεμελιώσει την πορεία της δίκης και έχει δημιουργήσει δέσμευση του υπό νέα σύνθεση Κακουργιοδικείου. Τυχάνουν κατά συνέπεια εφαρμογής τα νομολογηθέντα στην **Ford** (πιο πάνω).

.....
Εφόσον ισχύουν τα νομολογηθέντα στην **Ford** (πιο πάνω) η δίκη έπρεπε να συνεχισθεί χωρίς αλλαγή στη σύνθεση του Κακουργιοδικείου. Καταλήγουμε με τη διαπίστωση ότι η διεξαχθείσα δίκη δεν ήταν έγκυρη. Έπεται πως η έφεση πρέπει να επιτραπεί και η καταδικαστική απόφαση επί των κατηγοριών 4, 8, και 25 πρέπει να ακυρωθεί»

[Ιδία υπογράμμιση]

Στρεφόμενοι στην υπό κρίση ενδιάμεση απόφαση, διαπιστώνεται ότι με αυτήν δεν εξετάστηκε η ουσία του ζητήματος της κατάχρησης διαδικασίας, λόγω έλλειψης κοινού μαρτυρικού υπόβαθρου. Το Κακουργιοδικείο, υπό την αρχική του σύνθεση, έκρινε ότι δεν θα ήταν ορθό ή επιτρεπτό να κατακερματιστεί η διαδικασία για να ακουστεί μαρτυρία επί τούτου στο προδικαστικό στάδιο, αποφαινόμενο ότι η εξέταση του εν λόγω ζητήματος θα μπορούσε να λάβει χώρα μόνον στο πλαίσιο της δίκης, εφόσον αυτό εγερθεί και στοιχειοθετηθεί.

Παραλληλίζοντας την υπό κρίση ενδιάμεση απόφαση με την ενδιάμεση απόφαση Κακουργιοδικείου η οποία απασχόλησε την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση **Alan Ford (Αρ.1)** (ανωτέρω), διαπιστώνεται ότι και στην εν λόγω υπόθεση η

ενδιάμεση απόφαση δεν υπεισήλθε στην ουσία του εγερθέντος ζητήματος, δηλαδή στον ενδεχόμενο επηρεασμό του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη. Η κρίση του περιορίστηκε στη διαπίστωση ότι υπήρχε δυνατότητα εξέτασης του ζητήματος αυτού σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας· κρίση η οποία θεωρήθηκε επαρκής για να στοιχειοθετηθεί ότι το Κακουργιοδικείο έθεσε τη σφραγίδα του στην υπόθεση, υποθεμελιώνοντας την περαιτέρω πορεία της.

Κατ' ανάλογο τρόπο, η προηγούμενη σύνθεση Κακουργιοδικείου, με την υπό συζήτηση ενδιάμεση απόφαση, έκρινε ότι: (α) δεν μπορούσε να αποφανθεί επί του ζητήματος κατάχρησης διαδικασίας στο προδικαστικό στάδιο ένεκα της απουσίας κοινού μαρτυρικού υπόβαθρου, (β) δεν θα ήταν ορθό ή επιτρεπτό να ακούσει μαρτυρία επί του ζητήματος αυτού προδικαστικά, καθότι τούτο θα οδηγούσε σε κατακερματισμό της δίκης, και (γ) το συγκεκριμένο ζήτημα μπορούσε να εξεταστεί στο πλαίσιο της δίκης εφόσον εγερθεί και στοιχειοθετηθεί. Επί του τελευταίου σημείου η προηγούμενη σύνθεση Κακουργιοδικείου προέβη στην ακόλουθη διευκρίνιση: *«Της δίκης κατά την οποία θα τεθεί η μαρτυρία η οποία θα μπορεί, στο τέλος, να αξιολογηθεί από το Δικαστήριο για να καταλήξει αυτό στα πραγματικά συμπεράσματα του».*

Υπήρξε, επομένως, απόφαση επί του σταδίου της δίκης στο οποίο μπορεί να εξεταστεί και αποφασιστεί το εγερθέν ζήτημα, κατ' αντιστοιχία με τα όσα συνέβησαν στην **Alan Ford (Αρ.1)** (ανωτέρω). Η μόνη διαφοροποίηση έγκειται στο γεγονός ότι, ενώ στην πρώτη κρίθηκε πως το ζήτημα μπορούσε να εξεταστεί σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, περιλαμβανομένου του προδικαστικού σταδίου, στην παρούσα αποφασίστηκε ότι τούτο δεν μπορεί να εξεταστεί προδικαστικά παρά μόνο εντός του πλαισίου της δίκης. Το Κακουργιοδικείο παρέπεμψε ουσιαστικά στο τέλος της ακροαματικής διαδικασίας, όταν η μαρτυρία θα είναι πλέον σε θέση να αξιολογηθεί, ώστε το Κακουργιοδικείο να δύναται να καταλήξει στα δικά του πραγματικά συμπεράσματα.

Καταληκτικά, κρίνουμε ότι με την εν λόγω ενδιάμεση απόφαση η προηγούμενη σύνθεση του Κακουργιοδικείου έθεσε τη σφραγίδα της στην υπόθεση, υποθεμελιώνοντας την περαιτέρω πορεία της δίκης. Η ανάληψη της υπόθεσης από νέα σύνθεση, υπό το κράτος μιας ήδη ειλημμένης απόφασης επί ουσιώδους δικονομικού ζητήματος, συνιστούσε ανεπίτρεπτη δέσμευση. Κατ' εφαρμογή των νομολογηθέντων στην **Alan Ford (Αρ.1)** (ανωτέρω) και **Ευθυμίου ν.**

Δημοκρατίας (ανωτέρω), η δίκη όφειλε να συνεχισθεί χωρίς αλλαγή στη σύνθεση του Κακουργιοδικείου, καθώς η προηγούμενη σύνθεση, θέτοντας τη σφραγίδα της στην υπόθεση, κατέστη ο φυσικός της δικαστής.

Συνακόλουθα, η νέα σύνθεση ενώπιον της οποία διεξήχθη η ακροαματική διαδικασία, στερείτο δικαιοδοσίας προς εκδίκαση της υπόθεσης. Πρόκειται για μορφή κακοδικίας (mistrial) η οποία επιφέρει αναπόδραστα την ακυρότητα της καταδικαστικής απόφασης και της επιβληθείσας ποινής, εφόσον η διεξαχθείσα δίκη δεν ήταν έγκυρη.

Σύμφωνα με το **Άρθρο 145(1)(δ) του περί Ποινικής Δικονομίας**

Νόμου, Κεφ. 155:

«Κατά την εκδίκαση έφεσης κατά καταδίκης, το Ανώτατο Δικαστήριο (και το Εφετείο, σύμφωνα με τον ορισμό «Ανώτατο Δικαστήριο» στο Άρθρο 2, του Κεφ. 155, ως τροποποιήθηκε) τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 153 του Νόμου αυτού, δύναται - (δ) να διατάξει νέα δίκη ενώπιον του Δικαστηρίου που επέβαλε ποινή ή ενώπιον οποιουδήποτε άλλου Δικαστηρίου που έχει δικαιοδοσία επί του ζητήματος».

Στην **Ευθυμίου ν. Δημοκρατίας**, (ανωτέρω), υπογραμμίστηκε ότι παρόλο που η διαταγή για διεξαγωγή νέας δίκης δυνάμει του εν λόγω άρθρου αποτελεί θέμα το οποίο εμπίπτει στη διακριτική ευχέρεια του

Εφετείου, το γεγονός ότι η διεξαχθείσα δίκη στερείτο εγκυρότητας, καθιστά επιβεβλημένη την έκδοση διαταγής για νέα δίκη. Προς τούτο, υιοθετήθηκε η προσέγγιση του συγγράμματος **Archbold 1995, παρ. 7-279**, όπου υποδεικνύεται ότι διατάσσεται νέα δίκη όπου η διεξαχθείσα δίκη στην πράξη δεν ήταν καθόλου δίκη. Στην αντίστοιχη **παρ. 7-430** του **Archbold 2021**, αναφέρεται:

«A writ of venire de novo will be awarded where a purported trial “is actually no trial at all”: Crane v DPP [1921] 2 AC 299, per Lord Atkinson at p. 330, and Rose [1982] A.C. 822, HL, per Lord Diplock at p. 831”

Διευκρινίστηκε, επίσης, ότι με το διάταγμα επανεκδίκασης δεν εγείρεται ζήτημα κινδύνου καταδίκης εκ δευτέρου. Όπως τονίστηκε στην **Γενικός Εισαγγελέας (Αρ.7) (1993) 1 ΑΑΔ 793**, μετά από εκτενή ανασκόπηση της νομολογίας, σελ. 805:

«Ήταν πάντα ο Νόμος πως για να τίθεται ζήτημα κινδύνου καταδίκης εκ δευτέρου θα πρέπει η πρώτη δίκη να ήταν έγκυρη. Αν ήταν άκυρη, αν δηλαδή θεωρείται πως ουδέποτε διεξάχθηκε ή, όπως τέθηκε διαφορετικά, αν υπήρξε κακοδικία (mistrial), δεν ήταν νομικά υπαρκτός ο κίνδυνος καταδίκης»

Για όλους τους πιο πάνω λόγους ο δεύτερος λόγος έφεσης κρίνεται βάσιμος και η έφεση επιτυγχάνει. Η καταδικαστική απόφαση, καθώς και η επιβληθείσα ποινή για τις κατηγορίες 2 και 3 ακυρώνονται. Διατάσσεται νέα δίκη του Εφεσείοντος για τις κατηγορίες 2 και 3 ενώπιον Κακουργιοδικείου Λευκωσίας υπό νέα σύνθεση. Ο Εφεσείων

να παρουσιαστεί ενώπιον της νέας σύνθεσης Κακουργιοδικείου σε **σύντομη ημερομηνία**, η οποία να καθοριστεί από τον αρμόδιο Πρωτοκολλητή, σε συνεννόηση με το Κακουργιοδικείο, και εν πάση περιπτώσει όχι σε χρόνο μεγαλύτερο των 15 ημερών από σήμερα, και να απαντήσει στις εν λόγω κατηγορίες. Εν τω μεταξύ, ο εφεσείοντας να **παραμείνει υπό κράτηση**.

Δ. ΚΙΤΣΙΟΣ, Δ.

Μ.Γ. ΠΙΚΗΣ, Δ.

Μ. ΔΡΟΥΣΙΩΤΗΣ, Δ.